

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/17/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200407
Dátum vydania rozhodnutia:	03.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Gerdová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200407.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: U. Q., F., právne zastúpený JUDr. Jiřím Choutkom, advokátom, Štúrovo námestie 121, Trenčín, proti žalovanému: Personálny úrad Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Demänová 393, Liptovský Mikuláš, adresa na doručovanie: Úrad legislatívy a práva MO SR, Kutuzovova 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Personálneho rozkazu riaditeľa Personálneho úradu č. 2970 zo dňa 23. marca 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/52/2013-77 zo dňa 14. januára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/52/2013-77 zo dňa 14. januára 2014 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením zastavil konanie vedené na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 20S/52/2013 podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) z dôvodu, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom.

Uznesenie odôvodnil tým, že žalobca nevyužil riadny opravný prostriedok, a preto nie je splnená podmienka § 247 ods. 2 O.s.p. Napadnuté rozhodnutie je nesporne prvostupňovým správnym rozhodnutím, voči ktorému žalobca odvolanie nepodal. Napadnuté rozhodnutie zostalo právoplatné ako prvostupňové, voči nemu bola možnosť podať riadny opravný prostriedok, ktorá zo strany žalobcu nebola využitá.

Uznesenie krajského súdu napadol žalobca odvolaním, v ktorom navrhol, aby ho odvolací súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že žalobca sa obrátil listom „Sťažnosť na postup riaditeľa Personálneho úradu OS SR“ zo dňa 31.05.2012 na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, sekciu kontroly, inšpekciu ministra obrany, v ktorom poukázal na nesprávny postup správneho orgánu. Sekcia

kontroly - inšpekcia ministra obrany vo svojej odpovedi zo dňa 06.06.2012 konštatovala, že po preskúmaní obsahu podania zistila, že podanie smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, vydanému v konaní podľa iného právneho predpisu s poukazom na § 4 ods. 1 písm. d/ zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení zákona č. 289/2012 Z.z. (ďalej len „zákon č. 9/2010 Z.z.“). Napriek tejto konštatácii nepostupoval podľa § 4 ods. 5 uvedeného zákona a nepostúpil podanie orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, ale v súlade s § 4 ods. 3 predmetného zákona podanie žalobcovi vrátil.

Vo vzťahu k možnosti žalobcu podať odvolanie je potrebné vyhodnotiť aj záver listu Generálneho štábu OS SR, Štábu pre podporu operácií zo dňa 13.06.2012, v ktorom je konštatované, že personálny rozkaz č. 2970 zo dňa 23.03.2012 nadobudol právoplatnosť dňa 13.04.2012. V prípade Štábu pre podporu operácií ako organizačnej zložky Generálneho štábu OS SR, ide o zložku do ktorej kompetencie patrí príprava rozhodnutí pre náčelníka Generálneho štábu ako odvolacieho orgánu vo veciach personálnych rozkazov. Z tohto dôvodu mala možnosť na základe podania žalobcu táto organizačná zložka preskúmať postup riaditeľa Personálneho úradu a zo znenia odpovede aj táto skutočnosť, že tak urobila, vyplýva a de facto vzhľadom na záver odpovede rozhodla o právoplatnosti napádaného rozhodnutia.

Súd prvého stupňa sa nezaoberal otázkou zákonnosti postupu správneho orgánu, ktorým znemožnil žalobcovi podať riadny opravný prostriedok a neobstojí tak tvrdenie súdu prvého stupňa obsiahnuté v odôvodnení napadnutého uznesenia, že žalobca mohol, ale nevyužil riadny opravný prostriedok. Prvostupňový súd sa taktiež nezaoberal otázkou platnosti Personálneho rozkazu č. 2970. Z časti III. podanej žaloby vyplývajú skutočnosti na základe ktorých sa žalobca domáha neplatnosti personálneho rozkazu od počiatku. Dôvodom tohto tvrdenia je jeho vydanie v rozpore so zákonom, konkrétne ustanovením § 72 ods. 1 písm. a/ a § 72 ods. 2 zákona č. 346/2005 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 346/2005 Z.z.“), uplynutím subjektívnej a objektívnej lehoty na doručenie takéhoto rozhodnutia.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil. V dôvodoch uviedol, že podanie sťažnosti zo strany žalobcu na postup riaditeľa Personálneho úradu zo dňa 31.05.2012 nemožno chápať ako využitie riadneho opravného prostriedku proti napadnutému Personálnemu rozkazu. Napadnutý Personálny rozkaz je správne rozhodnutie vydané v správnom konaní v zmysle ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Správny poriadok jednoznačne upravuje možnosť preskúmať správne rozhodnutie vydané v správnom konaní na základe podania riadneho opravného prostriedku v odvolacom konaní. Žalobca nemôže svoje nevyužitie riadneho opravného prostriedku ospravedlňovať podaním sťažnosti, nakoľko ide o úplne odlišný a samostatný právny inštitút ustanovený zákonom č. 9/2010 Z.z., ktorý upravuje postup pri podávaní, prijímaní, evidovaní, prešetrovaní a písomnom oznámení výsledku prešetrovania sťažnosti alebo prekontrolovania sťažnosti. Žalovaný nesúhlasí s tým že Sekcia kontroly - inšpekcia ministra obrany mala postupovať podľa § 4 ods. 5 zákona č. 9/2010 Z.z. a nie podľa § 4 ods. 3 zákona č. 9/2010 Z.z., pričom postup tejto sekcie nie je predmetom tohto súdneho konania, netýka sa merita súdneho sporu a ani nemôže mať vplyv na konanie žalobcu v otázke podania riadneho opravného prostriedku.

Predmetný Personálny rozkaz nadobudol právoplatnosť uplynutím 15-dňovej zákonnej lehoty od doručenia žalobcovi. Na nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu má podstatný vplyv okamih doručenia rozhodnutia účastníkom konania. Aj keby bol napadnutý Personálny rozkaz doručený žalobcovi až 13.06.2012 a nie 28.03.2012, žalobca vlastným opomenutím podania odvolania v lehote 15-tich dní spôsobil, že prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu nadobudlo právoplatnosť. Rozhodnutie správneho orgánu nadobúda právoplatnosť po splnení zákonných podmienok uvedených v správnom poriadku a nie konštatovaním Generálneho štábu OS SR, preto Generálny štáb OS SR nijakým spôsobom a už vôbec nie listom nemohol spôsobiť, že žalobou napadnutý Personálny rozkaz nadobudol právoplatnosť, a tak znemožniť žalobcovi podať riadny opravný prostriedok. Žalovaný taktiež poukázal na tvrdenia žalobcu, kde tvrdí, že nebol nečinný vo vzťahu k podaniu riadneho opravného prostriedku, keďže podal sťažnosť na postup riaditeľa Personálneho úradu OS SR a na druhej strane tvrdí, že listom

Štábu pre podporu operácií Generálneho štábu OS SR zo dňa 13.06.2012 mu bolo znemožnené podať riadny opravný prostriedok proti žalobou napadnutému Personálnemu rozkazu.

Žalovaný ďalej poukázal na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú procesné podmienky pre začatie súdneho konania, počas ktorého súd preskúmava zákonnosť rozhodnutí a rozhodovací postup správnych orgánov a zároveň ukladajú súdu povinnosť skúmať splnenie procesných podmienok konania z úradnej povinnosti, čo súvisí s prípravou pojednávania. Procesnými podmienkami konania sú predpoklady, ktorých splnenie zákon vyžaduje po začatí konania na to, aby súd mohol prejednať a rozhodnúť veci, v ktorých fyzické a právnické osoby uplatnili svoje právo na súdnu ochranu v civilnom procese. Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady prípustnosti súdu rozhodovať vo veci samej. Zodpovednosť za dodržanie procesných podmienok leží na súde, ktorý vytvára reálne predpoklady na uplatnenie práva na súdnu ochranu aj tým, že koná a rozhoduje iba za splnenia všetkých predpokladov na rozhodnutie vo veci samej. Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že žalobca nesplnil ani podmienku stanovenú v § 250b ods. 1 O.s.p., keďže nepodal žalobu v zákonnej dvojmesačnej lehote na podanie žaloby. Keďže žalobou napadnutý Personálny rozkaz mohol právoplatnosť nadobudnúť najneskôr 28.06.2012 (15 dní od žalobcom tvrdeného doručenia Personálneho rozkazu) a žaloba bola krajskému súdu doručená 09.05.2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

V prejednávanej veci je spornou otázka nadobudnutia právoplatnosti napadnutého Personálneho rozkazu a otázka jeho doručenia žalobcovi.

Podľa § 70 ods. 1 písm. d/ zákona č. 346/2005 Z.z. služobný pomer profesionálneho vojaka sa skončí prepustením, ak závažným spôsobom porušil základnú povinnosť ustanovenú týmto zákonom alebo porušil zákaz ustanovený týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 70 ods. 4 písm. h/ zákona č. 346/2005 Z.z. závažný spôsob porušenia základnej povinnosti podľa odseku 1 písm. d/ je porušenie liečebného režimu počas dočasnej neschopnosti vykonávať štátnu službu pre chorobu alebo úraz.

Podľa § 82 ods. 3 písm. a/ zákona č. 346/2005 Z.z. vedúci služobného úradu podľa tohto zákona vydá personálny rozkaz v právnych vzťahoch profesionálneho vojaka v prípadoch uvedených v § 69 ods. 1, 3 a 4, § 70 ods. 1, 2 a 6, § 177 ods. 6, § 205 ods. 3.

Podľa § 82 ods. 6 zákona č. 346/2005 Z.z. personálny rozkaz podľa odseku 3 musí byť podpísaný vedúcim služobného úradu s uvedením jeho mena, priezviska, vojenskej hodnosti a funkcie a musí sa profesionálnemu vojakovi doručiť, inak je neplatný.

Podľa § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. na právne vzťahy profesionálnych vojakov pri vykonávaní štátnej služby sa primerane použijú ustanovenia § 1 ods. 4, § 15 až 18, § 20, § 32 až 35, § 37 a 38, § 39 ods. 1, § 40 ods. 1, 2, 5 až 7, § 49 ods. 4, § 75 ods. 3, § 79 ods. 2, § 85 ods. 2, 3 a 5, § 86 ods. 2 a 3, § 90 ods. 1, 7 až 9 a 11, § 91 ods. 1, 3 až 6, § 92 a 93, § 94 ods. 1, § 99, § 104, § 106 ods. 2, § 117, § 118, § 122 ods. 4, § 129 až 131, § 136 ods. 1, § 137 ods. 1, 4 a 5 písm. a), b), i), j) a l), § 138, § 141 ods. 1, ods. 2 písm. a) až h), ods. 3 a 5, § 144 ods. 1 a 2, § 146 ods. 1, 2 a 4, § 147, 148, 150, 160, 161, § 166 až 170, § 178 až 180, § 181 ods. 1 a 2, § 182 až 189, § 192 až 194, § 195 ods. 2 a 6, § 196, 197, § 198 ods. 1 písm. d), § 217 až 219, § 220 ods. 1 a 2, § 221 a 222 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 311/2001 Z.z.“).

Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. písomnosti zamestnávateľa týkajúce sa vzniku, zmeny a skončenia pracovného pomeru alebo vzniku, zmeny a zániku povinností zamestnanca vyplývajúcich z

pracovnej zmluvy musia byť doručené zamestnancovi do vlastných rúk. To platí rovnako o písomnostiach týkajúcich sa vzniku, zmien a zániku práv a povinností vyplývajúcich z dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru. Písomnosti doručuje zamestnávateľ zamestnancovi na pracovisku, v jeho byte alebo kdekoľvek bude zastihnutý. Ak to nie je možné, možno písomnosť doručiť poštovým podnikom ako doporučenú zásielku.

Podľa § 38 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z.z. povinnosť zamestnávateľa alebo zamestnanca doručiť písomnosť sa splní, len čo zamestnanec alebo zamestnávateľ písomnosť prevezme alebo len čo ju poštový podnik vrátil zamestnávateľovi alebo zamestnancovi ako nedoručiteľnú, alebo ak doručenie písomnosti bolo zmarené konaním alebo opomenutím zamestnanca alebo zamestnávateľa. Účinky doručenia nastanú aj vtedy, ak zamestnanec alebo zamestnávateľ prijatie písomnosti odmietne.

Podľa § 81 zákona č. 346/2005 Z.z. na konanie vo veciach služobného pomeru profesionálneho vojaka sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 53 správneho poriadku proti rozhodnutiu správneho orgánu má účastník konania právo podať odvolanie, pokiaľ zákon neustanovuje inak alebo pokiaľ sa účastník konania odvolania písomne alebo ústne do zápisnice nevzdal.

Podľa § 54 ods. 2 správneho poriadku odvolanie treba podať v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ak inú lehotu neustanovuje osobitný zákon.

Z obsahu súdneho a administratívneho spisu vyplýva, že Personálny rozkaz č. 2970 zo dňa 23.03.2012 bol žalobcovi doručený dňa 28.03.2012. Na potvrdení o doručení predmetného personálneho rozkazu je uvedené, že žalobca odmietol predmetný personálny rozkaz prevziať, avšak bol s týmto personálnym rozkazom oboznámený. Táto skutočnosť bola potvrdená podpisom troch osôb, konkrétne čatárky P. U., slobodníka J. W. a desiatnika D. U.. Odvolací súd má za to, že predmetný personálny rozkaz bol žalobcovi doručený dňa 28.03.2012 v súlade s ustanovením § 38 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z.z. v spojení s § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. Žalobca tým, že odmietol prijať rozhodnutie správneho orgánu vyvolal účinky jeho doručenia, priamo zo zákona a to dňom odmietnutia ich prijatia. Odmietnutím prijatia rozhodnutia správneho orgánu sa nie je možné vyhnúť účinkom, ktoré takéto rozhodnutie spája s jeho doručením.

Žalobca v podanom odvolaní poukázal na Sťažnosť na postup riaditeľa Personálneho úradu OS SR zo dňa 31.05.2012, v ktorej poukázal na nesprávny postup správneho orgánu. Senát odvolacieho súdu konštatuje, že predmetnú sťažnosť nie je možné považovať za podanie odvolania voči Personálnemu rozkazu č. 2970 zo dňa 23.03.2012. Odvolanie proti predmetnému personálnemu rozkazu bolo potrebné v zmysle poučenia podať do 15 dní od doručenia riaditeľovi Personálneho úradu, Demänová 393, Liptovský Mikuláš, pričom žalobca predmetnú žiadosť adresoval Kancelárii ministra obrany SR po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania. Žalobca namietal, že Sekcia kontroly - inšpekcia ministra obrany mala postupovať v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 9/2010 Z.z. Senát odvolacieho súdu poukazuje na to, že podľa § 4 ods. 5 zákona č. 9/2010 Z.z. sa postupuje v prípade, ak z podanej sťažnosti vyplynie, že smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nie je právoplatné. Postup Sekcie kontroly - inšpekcia ministra obrany však nie je predmetom tohto súdneho konania.

Právoplatnosť nadobúda rozhodnutie po splnení zákonom stanovených náležitostí, ktorými sú doručenie rozhodnutia, uplynutie zákonnej lehoty na podanie odvolania, resp. podanie riadneho opravného prostriedku. Na nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu, a teda ani napadnutého personálneho rozkazu nemá vplyv záver listu Generálneho štábu OS SR, Štábu pre podporu operácií zo dňa 13.06.2012, ako to uvádza žalobca v podanom odvolaní, a preto ho súd prvého stupňa nemal povinnosť posudzovať. Žalobca uviedol, že v prípade Štábu pre podporu operácií ide o zložku, do ktorej kompetencie patrí príprava rozhodnutí pre náčelníka Generálneho štábu, ako odvolacieho orgánu vo veciach personálnych rozkazov. Najvyšší súd SR uvádza, že Generálny štáb ozbrojených síl SR, Štáb pre podporu operácií v danom liste zo dňa 13.06.2012 postupoval podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode

informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“) na základe žiadosti žalobcu zo dňa 31.05.2012 o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. Štáb pre podporu operácií má viacero kompetencií a v tomto prípade postupoval podľa zákona č. 211/2000 Z.z. a nie ako odvolací orgán v prípade preskúmania personálneho rozkazu. Z uvedeného dôvodu nie je možné jeho podanie zo dňa 13.06.2012 zamietť s rozhodnutím o odvolaní voči napadnutému Personálnemu rozkazu č. 2970 zo dňa 23.03.2012.

Ustanovenie § 114 ods. 1 O.s.p. obsahuje právnu úpravu prípravy pojednávania, ktorou je činnosť súdu, ktorá predchádza nariadeniu pojednávania a rozhodnutiu vo veci samej. Medzi úkony súdu, týkajúce sa prípravy pojednávania, patrí najmä skúmanie podmienok konania. Súd nie je povinný pripravovať pojednávanie, ak odmietol návrh alebo rozhodol o zastavení konania z procesných dôvodov.

V prípade, ak prvostupňový súd zistí dôvod na vydanie nemeritórneho rozhodnutia, nenariaďuje pojednávanie, ale len vydá rozhodnutie bez nariadenia pojednávania. V takom prípade sa nemôže zaoberať námietkami uvedenými v žalobe. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade súd prvého stupňa nemohol posudzovať otázku platnosti Personálneho rozkazu č. 2970 zo dňa 23.03.2012, keďže neboli splnené podmienky stanovené na súdny prieskum správneho rozhodnutia.

V napadnutom uznesení krajský súd vyslovil, že predmetom preskúmania v správnom súdnictve nie sú prvostupňové rozhodnutia správnych orgánov, voči ktorým zákon pripúšťa podať riadny opravný prostriedok. S týmto záverom krajského súdu sa odvolací súd plne stotožňuje. Zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy sa v správnom súdnictve preskúmava na základe žalôb (druhá hlava piatej časti O.s.p.) alebo opravných prostriedkov (tretia hlava piatej časti O.s.p.). Predmetom konania podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti O.s.p. je rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov v prípadoch, v ktorých to výslovne zákon ustanovuje. Predmetom konania podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. je súdny prieskum rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov podľa príslušných zákonov, nadobudli právoplatnosť. Podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. možno preskúmať aj právoplatné rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok. Voči napadnutému Personálnemu rozkazu č. 2970 zo dňa 23.03.2012 bolo prípustné odvolanie, ktoré bolo potrebné podať do 15 dní od doručenia, a to buď do 12.04.2012 (od doručenia rozhodnutia dňa 28.03.2012), prípadne do 28.06.2012 (ak by bolo pravdivé tvrdenie žalobcu, že mu predmetné rozhodnutie bolo doručené dňa 13.06.2012).

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/52/2013-77 z 14. januára 2014 ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p., keď neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému náhrada trov zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.